

Müstəqil ölkədə hüquqi dövlət quruculuğunun uğurları

İnsan cürbəcür şəraitlərdə yaşaya bilər. Amma insan üçün, xalq üçün hər şeydən qiymətli, hər şeydən əziz müstəqillikdir, azadlıqdır. Biz çox əsrlər bu azadlığın, bu müstəqilliyin arzusunda olmuşuq. İndi buna nail olmuşuq.

Heydər ƏLİYEV
Ümummilli lider

Dövlət müstəqilliyinin bərpasının iyirminci ildönümü respublikamızda böyük təntənə ilə qeyd edildi. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi strateji xətti uğurla həyata keçirən Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qazanılan nailiyyətlər xalqımızın bu tarixi hadisəyə layiqli töhfəsi kimi dəyərləndirildi.

Bəşər tarixində hər bir xalq öz müstəqil dövlətini yaratmaq arzusunda olmuşdur. Azərbaycan xalqı da tarixi inkişafın müxtəlif mərhələlərində zamanın çətinliklərini mərdliklə keçmişdir. XX əsrin sonlarında yenidən müstəqilliyini əldə edən Azərbaycan xalqı çoxəsrlik dövlətçilik tarixinin şanlı səhifəsini daha da zənginləşdirmişdir. Xalqımızın əzmkar mübarizəsi nəticəsində 1991-ci il oktyabr ayının 18-də Azərbaycan parlamenti tərəfindən "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Müstəqilliyi haqqında Konstitusiyaya Aktı" qəbul edilərək bütün tərəqqipərvər bəşəriyyətə müstəqil Azərbaycan Respublikası adlı yeni bir dövlətin yarandığı elan edildi.

Konstitusiyaya əsasən, Azərbaycan Respublikası demokratik prinsiplərin və əənələrin varisliyinə əsaslanaraq Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin varisi elan edildi, Azərbaycan xalqının müstəqil, dünyəvi, demokratik və unitar dövlət yaratması bəyan olundu. Qısa müddət ərzində mövcudluğuna baxmayaraq, 1992-ci il martın 2-də Azərbaycan Respublikası Birləşmiş Millətlər Təşkilatına beynəlxalq hüququn müstəqil subyekti kimi təmhüquqlu üzv qəbul edildi.

Lakin müstəqilliyin ilk illərində respublikamızda baş verən hadisələr, bir tərəfdən dövlət müstəqilliyinin qarşısının alınması məqsədilə süni surətdə yaradılan Ermənistan - Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, digər tərəfdən ölkəyə bacarıqsız, dövlətçilik təcrübəsi olmayan insanların rəhbərlik etməsi xalqımızın qanı bahasına əldə etdiyi müstəqilliyi məhv olmaq təhlükəsi ilə üz-üzə qoymuşdu. Xüsusilə AXC - Müsavat cütliyünün hakimiyyəti dövründə respublikamızın hələ ötən əsrin 70-ci illərində yaradılmış iqtisadi sistemi dağıdılmış, ölkə vətəndaşlarının hüquq və azadlıqları kobudcasına pozulmuş, əhalinin həyat səviyyəsi kəskin aşağı düşmüşdü.

Bununla yanaşı, 1992-ci ildə silahlı yolla hakimiyyətə yiyələnən AXC - Müsavat iqtidarı 1993-cü ilin əvvəllərində ölkəni vətəndaş müharibəsi ilə üz-üzə qoymuş, silahlı quldur dəstələri ayrı-ayrı bölgələrdə hüquqazidd fəaliyyət göstərmişdir. Həmin dövrdə dövlət orqanlarının, o cümlədən hüquq-mühafizə orqanlarının fəaliyyəti iflic vəziyyətinə düşmüşdü. Belə bir şəraitdə Azərbaycan xalqı öz taleyini müdrük dövlət xadimi, xalqımızın xilaskarı, müstəqil Azərbaycan Respublikasının qurucusu Heydər Əliyevə etibar etdi. Azərbaycan xalqının təkidli tələbi ilə 1993-cü ildə yenidən hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra Azərbaycanın milli inkişaf strategiyasını müəyyənləşdirən ulu öndər Heydər Əliyev nəzarətsiz silahlı dəstələri, dövlətçiliyə təhlükə yaradan digər qüvvələri zərərsizləşdirərək, 1994-cü ilin oktyabr, 1995-ci ilin mart hadisələrində qətiyyətli mövqeyi ilə Azərbaycanı ağır faciələrdən xilas edə bilmişdir. Ulu öndər Azərbaycanın perspektiv inkişaf prioritetlərini düzgün müəyyənləşdirmiş, sivil Qərb dəyərlərinin cəmiyyətdə mənimsənilməsinə, demokratik meyarların möhkəmlənməsinə etibarlı zəmin yaratmışdır.

İyirmi il tarixi nöqtəyi-nəzərdən qısa müddət olsa da, müstəqillik illərində xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin və onun siyasi kursunu yeni müstəvidə layiqincə davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi altında ölkəmizdə dayanıqlı ictimai-siyasi sabitliyə nail olunmuş, vətəndaş cəmiyyətinin formalaşması, demokratik və hüquqi dövlətin qurulması, insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının etibarlı şəkildə təmin edilməsi istiqamətində dövlət səviyyəsində mühüm tədbirlər həyata keçirilmişdir. Vətəndaş cəmiyyətinin və müstəqil dövlətimizin durmadan inkişafını, xalqın layiqli həyat səviyyəsinin təmin olunması və rifah halının yüksəldilməsini, yerləşdiyi regionda aparıcı qüvvəyə çevrilmiş ölkəmizin beynəlxalq aləmə və dünya dövlətləri birliyinə hərtərəfli inteqrasiyasını şərtləndirən müasir məzmunlu köklü və ardıcıl islahatlar aparılmışdır.

Ulu öndər Heydər Əliyevin bilavasitə rəhbərliyi və yaxından iştirakı ilə hazırlanaraq 12 noyabr 1995-ci il tarixdə keçirilmiş ümumxalq səsverməsi-referendumda qəbul olunmuş müstəqil Azərbaycanın ilk Konstitusiyası respublikamızın hüquqi, demokratik dövlət quruculuğu istiqamətində inkişafının hüquqi təsisatlarını, hakimiyyətin və dövlətin əsaslarını müəyyən etməklə və ən yüksək hüquqi qüvvəyə malik olmaqla, hüquq sisteminin bünövrəsini təşkil etmiş və əsaslı məhkəmə-hüquq islahatlarının həyata keçirilməsinə zəmin yaratmışdır.

Konstitusiyanın qəbulundan sonra cəmiyyətin həyatının bütün sahələrini əhatə edən köklü dəyişikliklər prosesi çərçivəsində ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü və dəstəyi ilə ölkəmizdə insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinə yönəlmiş bir çox qanunlar və digər normativ hüquqi aktlar qəbul edilmişdir. Qeyd etmək lazımdır ki, insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarına ümummilli liderimizin verdiyi ən böyük dəyər kimi, Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətə qayıdışının ilk günlərindən ölüm cəzasının icrası üzərində moratorium qoymasını

göstərmək olar. 22 yanvar 1998-ci ildə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyev "Azərbaycan Respublikasında ölüm hökmünün ləğv edilməsi haqqında" bəyanat verərək ölüm hökmünün ləğv olunduğunu bildirmişdir. Bununla bağlı ümummilli lider tərəfindən 3 fevral 1998-ci il tarixdə Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə qanunvericilik təşəbbüsü qaydasında müraciət edilmişdir. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 10 fevral 1998-ci il tarixli qanunu ilə ölüm cəzası Azərbaycan qanunvericiliyindən çıxarılmışdır.

"İnsan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi sahəsində tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 22 fevral 1998-ci il tarixli Fərmanı respublikamızda insan hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi baxımından mühüm əhəmiyyətə malik olmuşdur. Fərmanda qanun layihələrinin hazırlanması və qanunların qəbul edilməsi zamanı Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında əks etdirilmiş insan hüquq və azadlıqlarının əsas meyar kimi rəhbər tutulması Milli Məclisə tövsiyə olunmuş, insan hüquqlarının müdafiəsinə dair Dövlət Proqramının layihəsinin hazırlanması aidiyyəti qurumlara tapşırılmış və digər dövlət əhəmiyyətli tədbirlər nəzərdə tutulmuşdur.

Respublikamızda insan hüquq və azadlıqlarının təmin olunması sahəsində həyata keçirilən tədbirlər məqsədyönlü, ardıcıl xarakter daşımaqla Konstitusiyanın müəyyən etdiyi məqsədlərə çatmaq istiqamətində davam etdirilmişdir. Məhz bu siyasi iradənin, hüquqi dövlət quruculuğu işində qısa müddətdə mühüm uğurlar əldə edilməsinin, cəmiyyət həyatının bütün sferalarını əhatə edən demokratik islahatların qətiyyətlə, sistemli və ardıcıl həyata keçirilməsinin nəticəsində Azərbaycan Respublikası 2001-ci ilin yanvar ayında demokratik dünyanın aparıcı dövlətlərinin təmsil olduğu Avropa Şurasına üzv qəbul olundu. Azərbaycanın Avropa Şurasına üzv olması müasir tariximizin ən böyük hadisələrindən biri sayılmalıdır. Bu, ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycana qazandırdığı ən böyük uğurlardan biridir. Bütün maneələrə baxmayaraq, ulu öndər Azərbaycanın müasir Avropa evinin bir üzvü olmasına nail oldu. Əslində, bu addım Azərbaycanı vətəndaş cəmiyyəti quruculuğu yolunda görmək arzusunun təzahürü idi.

Müstəqil dövlətimizin ilk milli konstitusiyası ölkə prokurorluğunu ərazi və ixtisaslaşdırılmış prokurorların Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroruna tabeliyinə əsaslanan vahid mərkəzləşdirilmiş orqan kimi təsbit edərək, onun yeni statusunu müəyyənləşdirmişdir.

Prokurorluğun yeri məhkəmə hakimiyyəti sistemində müəyyən edilməklə, hüquqi varisliyi təmin edilmişdir. Belə ki, Azərbaycan Demokratik Respublikasının Nazirlər Şurasının 1 oktyabr 1918-ci il tarixli qərarı ilə Bakı Dairə Məhkəməsinin tərkibində yaradılmaqla, əsası qoyulmuş milli prokurorluq məhkəmə orqanları sistemində fəaliyyət göstərmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prokurorluğu xalqımızın müstəqillik uğrunda apardığı mübarizənin tarixi ilə bərabər, çox çətin və mürəkkəb inkişaf yolu keçərək, müasir səviyyəyə çatmış, xalqına və dövlətinə sədaqətlə qulluq etmiş, qanunçuluğun möhkəmləndirilməsi və cinayətkarlığa qarşı mübarizə işinə öz layiqli töhfəsini vermişdir. 1996-cı ildə ümummilli lider Heydər Əliyevin sərəncamı ilə yaradılan Hüquqi İslahatlar Komissiyası məhkəmə-hüquq islahatlarının həyata keçirilməsində qanunun aliliyinin təmin olunmasını, beynəlxalq hüquq normalarının milli qanunvericilikdə nəzərə alınmasını və bu kimi digər əhəmiyyətli məsələləri nəzərdə tuturdu ki, bu da ulu öndərimiz Heydər Əliyevin göstərişi ilə qısa zaman kəsiyində uğurla həyata keçirilmiş və prokurorluq orqanlarının fəaliyyətinin keyfiyyətcə yeniləşməsinə və müasirləşdirilməsinə rəvac vermişdir.

Prokurorluq orqanlarının qanunçuluğun təmini və insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi sahəsində nüfuzlu dövlət təsisatına çevrilməsi, fəaliyyətini dövrün tələbləri səviyyəsində qurması məhz ümummilli lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında aparılmış mütərəqqi islahatlar nəticəsində mümkün olmuşdur.

Eyni zamanda, Azərbaycanda cəmiyyətin dinamik inkişafı, yeni iqtisadi-siyasi, hüquqi münasibətlərə keçid, habelə Avropaya inteqrasiya prokurorluğun funksiya və statusuna yenidən baxılmasını zəruri etmişdir. Sovet dövründə hakimiyyət bölgüsünün olmadığı bir şəraitdə prokurorluq bəzən məhkəmələrə, hətta Konstitusiya Məhkəməsinə aid bir sıra funksiyaları da həyata keçirmişdir. Prokurorluğun əvvəlki statusu ölkənin gələcək inkişafı ilə uzlaşmadığından ulu öndər Heydər Əliyev düzgün olaraq bu sistemdə genişmiqyaslı islahatların aparılmasını vacib saymışdır. 30 dekabr 1999-cu ildə qüvvəyə minmiş "Prokurorluq haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda prokurorluğun totalitar rejimə xas funksiyalardan azad olması, onun fəaliyyətinin forma və metodlarının demokratik dəyərlərə uyğunlaşdırılması təmin olunmuşdur.

26 aprel 2000-ci il tarixdə Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin prokurorluq orqanlarının rəhbər işçiləri ilə görüşündən sonra həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlər sayəsində prokurorluq orqanlarında köklü islahatlar və struktur dəyişikliyi aparılmış, fəaliyyət üçün zəruri normativ hüquqi baza, demokratik, mahiyyətcə tamamilə yenidən formalaşdırılmış bu orqanın normal və səmərəli fəaliyyəti üçün əlverişli mühit yaradılmışdır.

Bu tarixi müşavirədən sonra Azərbaycan Prokurorluğunda dövrün tələbinə cavab verən hərtərəfli islahatlara start verilmiş, ulu öndər Heydər Əliyevin həmin görüşdəki proqram xarakterli çıxışından irəli gələn tövsiyə və göstərişləri əsasında məhkəmə-hüquq islahatları çərçivəsində kompleks tədbirlər müəyyən edilməklə, mərhələ-mərhələ həyata keçirilməyə başlanmışdır. Prokurorluğun səlahiyyətləri və fəaliyyət istiqamətləri ilə yanaşı, onun yeni strukturu müəyyənləşdirilmiş, zamanın tələblərindən irəli gələn bir sıra yeni idarələr, şöbələr yaradılmışdır. Həyata keçirilən hərtərəfli islahatlar nəticəsində bu gün Azərbaycan Prokurorluğu normal fəaliyyət üçün mütərəqqi normativ hüquqi bazası, demokratik məzmunlu fəaliyyət prinsipləri və iş metodları olan sivil, çevik

və işlək dövlət təsisatına çevrilmişdir.

Ölkəmizdə həyata keçirilən məhkəmə-hüquq islahatları çərçivəsində qəbul edilmiş normativ hüquqi aktlar nəticəsində prokurorluğun fəaliyyətinin hüquqi tənzimlənmə prosesi yeni bir mərhələyə yüksəlmişdir.

Beynəlxalq təcrübə və milli xüsusiyyətlər öyrənilməklə, qısa müddət ərzində prokurorluğun tarixində ilk dəfə olaraq, yeni cinayət, cinayət-prosessual və digər statut qanunların qəbulu ilə əlaqədar "Prokurorluq haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş istiqamətlər üzrə işin təşkili məsələlərini Baş Prokurorluq üzrə tənzimləyən təşkilatı və sahəvi əmr, təlimat və qaydalar hazırlanaraq icraya yönəldilmişdir.

Prokurorluq orqanlarının müstəqil dövlətimizin mühüm dövlət təsisatı kimi təkmilləşdirilməsi və yeniləşdirilməsi istiqamətində müsbət işlərin görülməsinin nəticəsidir ki, dövlət başçısı İlham Əliyevin prokurorluğun 90 illik yubileyi ilə əlaqədar kollektiv ünvanlanan müraciətində xüsusi olaraq vurğulanmışdır: "Son illər prokurorluqda sağlam iş mühitinin yaradılması üçün ciddi işlər görülmüş, dövlətçilik, qanunçuluq prinsipləri ön plana çəkilmiş, cəmiyyətimizdə prokurorluğa ictimai etimad artmış və onun nüfuzu yüksəlmişdir... Prokurorlar demokratik cəmiyyətdə prokurorluğa xas olan funksiyaları yerinə yetirərkən cəmiyyətimizin və dövlətimizin maraqlarının qorunmasında prinsiplilik və peşəkarlıq nümayiş etdirir, cinayətkarlıqla mübarizədə, qanunçuluğun təmin edilməsində, bütövlükdə, hüquq sisteminin inkişafında əhəmiyyətli rol oynayırlar".

Qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsində iştirak etmə prokurorluğun fəaliyyətində mühüm əhəmiyyətə malikdir. Məlum olduğu kimi, qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsində iştirak ilk növbədə prokurorluğun qanunvericilik təşəbbüsü hüququndan istifadə etməsi və Konstitusiya Məhkəməsinə sorğularla müraciət etməsi yolu ilə həyata keçirilir. Prokurorluğun dövlətin qanunvericilik fəaliyyətində iştirakının əhəmiyyəti hüquqi islahatların yeni keyfiyyət halında davam etdiyi hazırkı dövrdə daha da artır. Ölkəmizin sürətli sosial-iqtisadi inkişafı ictimai münasibətlərin tənzimlənməsində hüququn rolunun artmasını şərtləndirmiş olduğundan, prokurorluğun qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsində iştirakı daha fəal formalar almaqla genişlənməmiş, prokurorluq orqanlarında qanunvericiliyin sistemləşdirilməsi işinin düzgün qurulması daha böyük əhəmiyyət kəsb etmişdir. Bu da öz növbəsində hüquqi təminat fəaliyyətinə xüsusi diqqət yetirilməsini və həlli vacib tədbirlərin həyata keçirilməsini zəruri etmişdir.

Prokurorluq orqanlarında hüquqi təminat və qanunvericiliyin sistemləşdirilməsi işi prokuror və müstəntiqlər tərəfindən qanunların dərinədən öyrənilməsi və onların düzgün tətbiq edilməsinin, qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsində iştirakının zəruri şərti, istintaqın və prokuror nəzarətinin səviyyəsinin yüksəldilməsinin mühüm vasitəsi olduğundan, Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru tərəfindən 27 fevral 2001-ci il tarixli 02/45 nömrəli əmr imzalamışdır. Prokurorluq orqanlarında qanunvericiliyin sistemləşdirilməsi işinin nizama salınması məqsədilə Baş prokurorun 2 aprel 2004-cü il tarixli 08/19 nömrəli əmri ilə "Prokurorluq orqanlarında qanunvericiliyin sistemləşdirilməsinin aparılması Qaydaları haqqında" təlimat təsdiq edilmişdir.

24 avqust 2002-ci il tarixdə keçirilmiş referendum (ümumxalq səsverməsi) nəticəsində Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 96-cı maddəsinə edilmiş əlavələrə əsasən, qanunvericilik təşəbbüsü hüququna malik olmuş Azərbaycan Respublikasının Prokurorluğu qanunvericiliyin bir çox sahələrinin təkmilləşdirilməsi ilə əlaqədar müvafiq iş aparmaqla, ayrı-ayrı qanunlarda mövcud olan boşluqların aradan qaldırılması üçün qanun layihələri hazırlayaraq, aidiyyəti üzrə təqdim etmişdir. Bununla yanaşı, prokurorluğun nümayəndələri qanunvericilik təşəbbüsü hüququnun subyektlərinin təqdim etdikləri qanun layihələrinə rəy verməklə, Milli Məclisin komitələrinin qanun layihələrinin hazırlanması üzrə işçi qruplarında, qanun layihələrinin qanunverici orqanda müzakirələrində yaxından iştirak etmişlər. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında prokurorluğun Konstitusiya Məhkəməsinə sorğu vermək hüququ olan subyektlər sırasında müəyyən edilməsi bu təsisatın dövlət-hüquqi funksiyalarının daha dolğun realizəsi üçün mühüm təminatlardandır. Prokurorluq digər bu hüquqa malik subyektlərlə yanaşı, belə sorğuları normativ hüquqi aktların konstitusiyaya və qanunlara uyğunluğu, hakimiyyətlər arasında səlahiyyətlər bölgüsü ilə bağlı mübahisələrin həlli, Konstitusiyanın və qanunların şərhini əlaqədar olaraq da verir. Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunun sorğusu əsasında Konstitusiya Məhkəməsi cinayət, cinayət-prosessual və digər normativ hüquqi aktların bir sıra normalarının şərhini vermişdir. Prokurorluq orqanlarının fəaliyyətinin müasir beynəlxalq standartlara müvafiq həyata keçirilməsində bu orqanların işçilərinin yüksək etik tələblərə uyğun davranış qaydalarının vahid hüquqi sənəddə təsbit olunması mühüm əhəmiyyətə malik olduğundan, Azərbaycan Respublikası Prokurorluğu işçilərinin 6 fəsildən, 38 maddədən ibarət Etik Davranış Kodeksinin qəbulu mühüm əhəmiyyətə malik olmuşdur.

Baş Prokurorluq üzrə 27 mart 2001-ci il tarixli 02/57 nömrəli əmrə əsasən, Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunun bütün idarə və şöbələri, tabe prokurorluqlar tərəfindən kütləvi informasiya vasitələri və qeyri-hökumət təşkilatları ilə işgüzar əlaqələrin qurulması, kütləvi informasiya vasitələrində dərc olunmuş yazı və müraciətlərlə əlaqədar araşdırmaların aparılması, kütləvi informasiya vasitələrinin rəsmi müraciətlərinə cavabların verilməsi, prokurorluğun fəaliyyəti barədə informasiya agentlikləri, mətbuat, radio və televiziya vasitələri ilə əhaliyə müntəzəm olaraq zəruri məlumatların çatdırılması, ictimai maraq doğuran cinayət işlərinin istintaqı və məhkəmə baxışının nəticələri barədə, habelə prokurorluğun fəaliyyətinin digər istiqamətləri üzrə görülən işlərə dair kütləvi informasiya vasitələrində mütəmadi olaraq dürüst və ətraflı informasiyanın yayılması təmin edilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin siyasi iradəsinə müvafiq olaraq, yeni informasiya texnologiyalarının qurulması və müvafiq infrastrukturun yaradılması strateji əhəmiyyətə malik inkişaf istiqaməti

kimi müəyyənləşdirilməklə, bu sahədə işlərin beynəlxalq standartlar səviyyəsinə qaldırılmasına, ümumdünya informasiya məkanına daha sürətli inteqrasiyanın təmin edilməsinə böyük önəm verilir.

Qeyd edilən siyasətə uyğun olaraq, Azərbaycan Prokurorluğu orqanlarında da bu istiqamətdə zəruri işlərin görülməsi təmin olunur. Baş Prokurorluq üzrə 25 mart 2004-cü il tarixli 08/18 nömrəli əmrlə www.genprosecutor.gov.az elektron ünvanında Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun veb-saytının yaradılması prokurorluğun strukturu və fəaliyyət istiqamətlərində baş verən dəyişikliklərin mütəmadi izlənilməsi, prokurorluğun tarixi barədə məlumatların, fəaliyyət istiqamətləri üzrə görülən işlərin, beynəlxalq əlaqələrin genişləndirilməsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərin, konkret məsələlər üzrə Baş Prokurorluğun Mətbuat Xidmətinin məlumatlarının, prokurorluq orqanlarının işini tənzimləyən qanunvericilik aktlarının və Baş Prokurorluq üzrə normativ sənədlərin geniş ictimaiyyətə çatdırılması baxımından çox önəmli olmuşdur.

Prokurorluğun kütləvi informasiya vasitələri və vətəndaş cəmiyyəti institutları ilə əlaqələrinin səmərəliliyinin artırılması məqsədilə 28 sentyabr 2010-cu il tarixdə Baş Prokurorluqda Qeyri-Hökumət Təşkilatlarının və kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələrinin iştirakı ilə Hüquqi təminat və informasiya idarəsi tərəfindən hazırlanmış Baş Prokurorluğun veb-saytının yeni versiyasının təqdimatı olmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 26 yanvar 2010-cu il tarixli sərəncamına əsasən, Baş Prokurorluq üzrə 4 fevral 2010-cu il tarixli əmrə müvafiq olaraq, hüquqi təminat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbələrinin bazasında tam yeni məzmunlu Hüquqi təminat və informasiya idarəsinin təsis edilməsi ilə fəaliyyətimizin hüquqi əsaslarının təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflərin hazırlanması, yüksək texnoloji informasiya, ötürmə vasitələrindən istifadə edilməklə, prokurorluq orqanlarının daxilində və prokurorluq orqanlarının digər dövlət orqanları ilə, kütləvi informasiya vasitələri, qeyri-hökumət təşkilatları ilə, ictimaiyyətlə əlaqələrinin və informasiya (məlumat) mübadiləsinin aparılması, ötürülən və mübadilə edilən informasiyaların təhlükəsizliyinin təmin olunması, elektron sənədlərin tətbiqi ilə bağlı lazımi tədbirlərin görülməsi, qanunvericiliyin sistemləşdirilməsi işinin müasir tələblər səviyyəsində həyata keçirilməsi üçün hərtərəfli zəmin yaradılmışdır. Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunun 6 fevral 2010-cu il tarixli geniş kollegiya iclasının qərarı ilə 2010-cu il prokurorluq orqanlarında yeni informasiya texnologiyalarının hərtərəfli tətbiqi ilə elan edilmiş, Hüquqi təminat və informasiya idarəsinin tərkibində yaradılan "İnformasiya texnologiyalarının tətbiqi Xidməti"nin fəaliyyətini tənzimləyəcək zəruri normativ bazanın yaradılması və digər təşkilati tədbirlərin görülməsi, habelə kadr korpusunun formalaşdırılması ilə bağlı müvafiq tapşırıqlar verilmişdir. Hazırda həmin istiqamətlərdə zəruri tədbirlərin görülməsi təmin olunur.

Prokurorluq orqanlarında informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının yaradılması və inkişaf etdirilməsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər intensiv şəkildə davam etdirilmişdir. Baş Prokurorluğun Hüquqi təminat və informasiya idarəsinin informasiya texnologiyalarının tətbiqi xidmətinin əməkdaşları tərəfindən "Elektron sənəd dövriyyəsi" Proqramı hazırlanmış və cari il avqustun 9-da Baş Prokurorluqda dövlət orqanlarının, qeyri-hökumət təşkilatlarının və kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələrinin iştirakı ilə təqdimat mərasimi keçirilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının prokurorluq orqanlarının müasir dövrün yüksək tələblərinə cavab verən dövlət orqanı səviyyəsinə uyğun təkmilləşdirilməsində Respublika Prezidenti İlham Əliyevin 27 sentyabr 2008-ci il tarixli 3065 nömrəli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun fəaliyyətinin müasirləşdirilməsinə dair 2009-2011-ci illər üçün Dövlət Proqramı" xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Dövlət Proqramı ölkə başçısının prokurorluq orqanlarına və işçilərinə böyük inamının və etimadının, yüksək qayğısının təzahürü olaraq, prokurorluq orqanlarının fəaliyyətinin və strukturunun təkmilləşdirilməsi, kadr potensialının gücləndirilməsi, yeni nəsil prokurorların formalaşdırılması və peşəkarlığının artırılması, habelə prokurorluğun maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi və işçilərinin sosial müdafiəsinin yüksəldilməsi məqsədilə qəbul edilmişdir. Dövlət Proqramında prokurorluq orqanlarının fəaliyyətinin keyfiyyətcə yeniləşməsi və müasir dövrün tələblərinə müvafiq olaraq təkmilləşdirilməsi tədbirləri əks olunmuşdur.

Dövlət Proqramının icrası ilə əlaqədar, prokurorluq orqanları qarşısında duran vəzifələr Baş Prokurorluğun 28 noyabr 2008-ci il tarixli Kollegiya iclasında ətraflı müzakirə olunmuş və Tədbirlər Planı təsdiq edilməklə, icraya yönəldilmişdir. Tədbirlər Planının icrası ilə əlaqədar Baş Prokurorluq üzrə bir sıra müxtəlif işçi qrupları yaradılaraq, fəaliyyət göstərmişdir.

Azərbaycan Respublikası dövlət müstəqilliyinin iyirminci ilində dünyada öz yeri, xüsusi çəkisi olan dövlət kimi əldə etdiyi uğurlarla beynəlxalq miqyasda mövqeyini möhkəmlətməkdə davam edir. Bu gün ölkəmizlə regional məsələlərin həllində hesablaşır, onun mövqeyini nəzərə alırlar. Hər bir Azərbaycan vətəndaşı bu müstəqilliyə öz töhfəsini verməli, onun daha da möhkəmlənməsi üçün səylə çalışmalıdır.

Natiq HÜSEYNOV,
Azərbaycan Respublikası Baş
Prokurorluğunun
Hüquqi təminat və informasiya idarəsinin rəisi,
Baş ədliyyə müşaviri